

«ضیاءالفرقان فی تفسیرالقرآن» توسط مفسر شیعی سید محمدتقی تقوی قاضی خراسانی مقیم تهران، در ۱۸ جلد برای سطح متوسط به زبان عربی نگارش شده است.

نویسنده شیوه تفسیری اندیشمندان را متفاوت از هم دانسته؛ بدین صورت که حکیم، اخلاقی، فقیه، ادیب و اجتماعی هریک از منظر و دیدگاه رشته تخصصی خود به تفسیر قرآن پرداخته‌اند. سپس می‌نویسد: «و به‌همین جهت، فراوان به قلمب خطور می‌کرد که قرآن کریم را کامل از جمیع جهات شرح کنم؛ مطابق با آنچه از ظواهر کتاب و محکمات آن، از روایات متواتر و صحیح از اهل بیت علیهم‌السلام، از عقل فطری صحیح که خداوند آن را حجت باطنی انسان قرار داده و با کمک از آیات دیگر، برداشت خواهم کرد.»

نقوی قاضی این کتاب را پس از شرح نهج‌البلاغه به رشته تحریر درآورده است: «چون از تالیف شرح مبسوطم بر نهج‌البلاغه مولای‌مان امیرالمؤمنین علی علیه‌السلام موسوم به مفتاح‌السعادة فی شرح نهج‌البلاغه فارغ شدم، شروع به تفسیر کلام الهی به‌قدر توانم نمودم و آن همین کتاب است که آن را ضیاءالفرقان فی تفسیرالقرآن نامیدم.»

مفسر مباحث هر سوره را در سه بخش «لغت، اعراب و تفسیر» مطرح کرده است. تنها در سوره حمد بخش دیگری با عنوان «معنی» نیز دیده می‌شود. در بخش لغت، معانی واژگان به‌اختصار بدون اشاره به نام لغوی یا معجم خاصی ذکر شده است. در بخش اعراب وجوه مختلف اعراب بیشتر بدون اشاره به قائلین و گاه با اشاره به قائلین وجوه ذکر شده است. گاه با عبارت «قال بعض العرفاء» و گاه با تعبیر «قال بعض المفسرین» به‌نقل اقوال پرداخته است. مفسر تنها به‌نقل دیدگاه مفسرین شیعه نپرداخته، بلکه به ذکر نظرات مفسرین اهل سنت مانند شافعیه نیز توجه داشته است و پس از ذکر نظرات مختلف، دیدگاه خود را نیز با «انا اقول» یا «اقول» مطرح کرده است.

کرسی ارائه و نقد در آستانه اشرفیه برگزار شد

به‌مناسبت هفته پژوهش، کرسی ارائه و نقد با موضوع «حکومت و نظام اسلامی؛ فرازا و فرودها و ارتباط آن با مجلس شورای اسلامی» در مدرسه علمیه جلالیه آستانه اشرفیه برگزار شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، این نشست علمی، به‌منظور تبیین مبانی نظری حکومت اسلامی و بررسی نسبت آن با نهاد قانون‌گذاری، مورد استقبال اساتید و طلاب قرار گرفت.

در این برنامه، حجت‌الاسلام اسحاقی معاون پژوهش حوزه علمیه استان گیلان، با تأکید بر اهمیت کرسی‌های علمی و آزاداندیشی، بر ضرورت پژوهش‌های مسئله‌محور در حوزه حکومت اسلامی و پاسخ‌گویی علمی به نیازهای روز جامعه تأکید کرد و این نشست‌ها را زمینه‌ساز ارتقای سطح علمی حوزه‌های علمیه دانست.

آقای نجفی نماینده شهرستان آستانه اشرفیه در مجلس شورای اسلامی نیز با اشاره به جایگاه مجلس در نظام اسلامی، به تبیین نقش قانون‌گذاری و نظارت در چارچوب ارزش‌های اسلامی پرداخت و تعامل حوزه‌های علمیه با مجلس را در تقویت مبانی دینی قوانین کشور مؤثر ارزیابی کرد.

در ادامه، ارائه علمی موضوع و بخش نقد و بررسی با مشارکت اساتید و طلاب برگزار شد و حاضران به طرح دیدگاه‌ها، پرسش‌ها و نقدهای خود پیرامون فرازا و فرودهای حکومت اسلامی و نسبت آن با مجلس شورای اسلامی پرداختند. این نشست با تأکید بر تداوم برگزاری کرسی‌های علمی و پژوهشی به کار خود پایان داد.

چهارمین یادواره شهدای طلبه و روحانی مدرسه علمیه امام خمینی علیه‌السلام اهواز، همزمان با سالروز تدفین شهدای گمنام مدرسه، با حضور علما، خانواده‌های معظم شهدا، طلاب و اقشار مختلف مردم برگزار شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین گلزار، مدیر مدرسه علمیه امام خمینی علیه‌السلام اهواز در این مراسم گفت: این یادواره که هر سال به‌مناسبت سالگرد خاکسپاری این شهدا برپا می‌شود، امسال نیز به‌همین مناسبت برای چهارمین سال متوالی در اهواز برگزار می‌شود.

مدیر مدرسه علمیه امام خمینی علیه‌السلام اهواز، با اشاره به ۴ دی‌ماه، سالروز عملیات کربلای چهار، بیان کرد: در این عملیات ۱۳۷ نفر از طلاب و روحانیون به شهادت رسیدند و بیشترین شهدا را حوزه علمیه تقدیم کرده؛ از این رو چهارم دی‌ماه به‌عنوان روز طلبه تعیین شده است.

وی ضمن تبریک این روز به همه طلاب، به‌ویژه طلاب مشغول به تحصیل در مدرسه علمیه امام خمینی علیه‌السلام که برپایی این مراسم و ایجاد این فضا، مدیون زحمات شبانه‌روزی آنان است، از همه کسانی که در برگزاری این مراسم کمک کردند، تقدیر کرد.

• مجالس شهدا خیمه اباعبدالله الحسین علیه‌السلام است

حجت‌الاسلام والمسلمین حاجتی هم در ابتدای سخنان خود، با ادای سلام به روح شهدای حاضر و ناظر در مجلس، خطاب به‌علما، خانواده‌های شهدا و حاضران اظهار کرد: این مجالس، مجالس شهدا و درحقیقت خیمه اباعبدالله‌الحسین علیه‌السلام است؛ خیمه‌ای که برای بصیرت‌افزایی برپا می‌شود.

وی با بیان اینکه هرکس با هر نیتی وارد این مجالس شود، دست خالی باز نمی‌گردد، توصیه کرد: همان‌گونه که انسان با رفیق خود سخن می‌گوید، در این مجالس نیت کنید و شهدا را واسطه قرار دهید تا حاجت روا شوید.

روایت صحیح انقلاب از زبان شهدا شنیده می‌شود

حجت‌الاسلام والمسلمین حاجتی، با تأکید بر اینکه در یادواره‌های شهدا گرد شمع شهید جمع می‌شویم، افزود: در این مجالس، بهترین روایت از انقلاب اسلامی شنیده می‌شود؛ روایتی که از زبان شهدا بیان شده و تحریف‌پذیر نیست.

سخنگوی چهارمین یادواره شهدای طلبه و روحانی، با اشاره به ضرورت شناخت روایت درست از انقلاب اسلامی گفت: امروز ممکن است افرادی باشند که دیروز طلبه بوده‌اند و امروز علیه احکام اسلامی سخن می‌گویند؛ این مسئله در صدر اسلام نیز سابقه داشته است؛ اما سؤال اصلی این است که روایت انقلاب را از چه کسی باید شنید؟

حجت‌الاسلام والمسلمین حاجتی در ادامه تأکید کرد: بهترین روایت از انقلاب اسلامی، از جرایبی پیدایش آن، از مسیر و آینده انقلاب را باید از شهدا شنید؛ شهدایی که در

مدیر مدرسه علمیه امام خمینی علیه‌السلام اهواز

چهارمین یادواره شهدای طلبه و روحانی برگزار شد

اگر هزاربار کشته شویم و زنده شویم، دست از ولایت بر نمی‌داریم. سخنگوی چهارمین یادواره شهدای طلبه و روحانی، با اشاره به شرایط حساس امروز جامعه افزود: ما در

یکی از حساس‌ترین برهه‌های تاریخ قرار گرفته‌ایم؛ همان نقطه‌ای که امام خمینی علیه‌السلام از آن به‌عنوان نقطه حساس تاریخ یاد کردند. شهدا آمدند تا ما را به آستانه پیچ بزرگ تاریخی برسانند.

وی با اشاره به مشکلات اقتصادی، تهاجم فرهنگی و افزایش ابتدال در جامعه گفت: شهدا در وصیت‌نامه‌های خود تأکید کردند که

نباید در این شرایط ناامید شویم. آنان هشدار دادند، غریبال‌ها در پیش است

و پس از حوادث سخت، اتفاقی بزرگ رخ خواهد داد؛ همان‌گونه که رهبر معظم انقلاب فرمودند، اگر مقاومت کنیم، حادثه‌ای رقم می‌خورد که از صدر اسلام تاکنون سابقه نداشته است. شهدا زنده‌اند و راه را نشان می‌دهند.

وصیت‌نامه‌های خود، تصریح کردند، مبدأ انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی علیه‌السلام و مقصد آن، حکومت جهانی حضرت ولی عصر علیه‌السلام است.

وی با یادآوری فرمایش امام خمینی علیه‌السلام مبنی بر توصیه به خواندن وصیت‌نامه شهدا، خاطرنشان کرد: این مجالس، پرورشگاه بصیرت است و کسانی که در آن حضور پیدا می‌کنند، درواقع به دعای زیارت عاشورا لبیک گفته‌اند؛ دعایی که در آن از خداوند ثبات‌قدم در مسیر حسین علیه‌السلام و اصحاب حسین علیه‌السلام طلب می‌شود.

تجدید بیعت با ولایت و ثبات قدم در مسیر حق

حجت‌الاسلام والمسلمین حاجتی، با بیان اینکه این مجلس، مجلس تجدید بیعت با ولایت فقیه است، تصریح کرد: امروز بوی حسین علیه‌السلام از وجود کسانی به مشام می‌رسد که بر مسیر ولایت ایستاده‌اند. همان‌گونه که سیدحسن نصرالله علیه‌السلام تصریح کرد،

کتابخانه شخصی شهید آل‌هاشم رحمة‌الله‌علیه به کتابخانه مرکزی تبریز اهدا شد

بابایی خاطرنشان کرد: این روحیه فرهنگی، تنها به بیان محدود نماند و خانواده شهید آل‌هاشم نیز، با اهدای بیش از هزار و ۵۰۰ جلد کتاب، این باور را به عمل تبدیل کردند و نشان دادند که میراث فکری و فرهنگی این شهید پس از شهادت نیز در مسیر ارتقای آگاهی عمومی و گسترش فرهنگ کتابخوانی جریان دارد.

وی یادآور شد: شهید آیت‌الله آل‌هاشم علیه‌السلام

پیش از این نیز در سال ۱۳۹۹ با اهدای ۱۹۹۴ جلد کتاب به کتابخانه‌های عمومی استان، به‌عنوان شاخص‌ترین اهداکننده کتاب در آذربایجان شرقی شناخته شده بود؛ اقدامی که امروز نیز به الگویی ماندگار برای ترویج فرهنگ اهدای کتاب تبدیل شده است.

فرهنگی این شهید والامقام است.

اسد بابایی، با اشاره به اهتمام ویژه شهید آل‌هاشم علیه‌السلام به مقوله کتاب و کتابخوانی، اظهار کرد: این شهید بزرگوار در دوران حیات خود همواره بر توسعه کتابخانه‌های عمومی و ترویج فرهنگ مطالعه تأکید داشت و در خطبه‌های نماز جمعه، بارها جایگاه بی‌بدیل کتاب را یادآور می‌شد.

مدیرکل کتابخانه‌های عمومی آذربایجان شرقی ادامه داد: شهید آل‌هاشم معتقد بود: «هیچ وسیله‌ای جای کتاب را نمی‌گیرد» و بر انس با کتاب و به اشتراک گذاشتن آن با دیگران تأکید می‌کرد؛ نگاهی که بیان‌گر باور عمیق ایشان به نقش کتاب در رشد فردی و تعالی اجتماعی بود.

• فرزنانگان

آیت‌الله سیده‌هاشم رسولی محلاتی

- تولد:** ۱۸ اسفند ۱۳۰۸ برابر با ۲۸ رمضان ۱۳۴۸
- وفات:** ۱۹ دی ۱۳۹۸ برابر با ۱۳ جمادی‌الاولی ۱۴۴۱
- استاتید:** آیت‌الله گلپایگانی، آیت‌الله بروجردی ، امام خمینی و علیه‌السلام
- آثار علمی:** تاریخ تحلیلی اسلام ، زندگانی رسول خدا صلی‌الله‌علیه و...

سیده‌هاشم رسولی محلاتی در ۲۸ رمضان ۱۳۴۸ق برابر ۹ اسفند سال ۱۳۰۸ش در محلات به دنیا آمد. او تا ۱۲ سالگی در محلات ماند، سپس به همراه پدرش به قم رفت و در آنجا مشغول به تحصیل شد و از سال ۱۳۴۴ش در تهران ساکن شد.

• مراحل کسب دانش

آیت‌الله سیده‌هاشم رسولی محلاتی، چنان‌که خودش گفته، دروس حوزه را نزد پدرش، آیات و حجج اسلام: رحمان محلاتی، اسدالله اصفهانی، آیت‌الله گلپایگانی، محمد صدوقی، محمد مجاهدی تبریزی و سید محمدباقر سلطانی طباطبایی رحمه‌الله‌علیه فرا گرفت. همچنین در درس خارج آیت‌الله بروجردی، امام خمینی و سید احمد خوانساری علیه‌السلام شرکت کرده است. به‌گفته شریف‌راز در کتاب گنجینه دانشمندان، او از درس آیات حسینیعلی منتظری در قم، سیدمحسن حکیم، سیدابوالقاسم خویی و شاهرودی در نجف نیز بهره برده است.

• فعالیت‌های دینی واجتماعی

رسولی محلاتی پس از تبعید امام خمینی به ترکیه، در سال ۱۳۴۴شمسی به تهران مهاجرت کرد و در مسجد امام صادق علیه‌السلام محله درخونگاه تهران به اقامه نماز جماعت و فعالیت تبلیغی مشغول شد. پس از سه الی چهار ماه اقامتِ وی در تهران، پدرش درگذشت و وی به جای پدرش در امامزاده قاسم شمیران به امامت جماعت مشغول شد. همچنین در مدرسه چیدر شمیران، لمعه تدریس می‌کرد. به‌گفته خود او برخی از جلسات جامعه روحانیت مبارز تهران در منزل او هنگامی که در امامزاده قاسم شمیران اقامت داشت، برگزار می‌شد. او تا سال ۱۳۶۵شمسی در آنجا زندگی می‌کرد. پس از انقلاب اسلامی، رسولی محلاتی از اعضای دفتر امام خمینی علیه‌السلام و از معدود افرادی بود که در دفتر او مجاز به پاسخگویی مسائل شرعی بودند. او مسئولیت نگارش نامه‌ها، پیام‌ها و نیز جواب نامه‌های امام خمینی را بر عهده داشت. امام خمینی علیه‌السلام در سال ۱۳۶۲شمسی مأموریت هماهنگی بین ائمه جمعه سراسر کشور را به او سپرد. همچنین در دانشگاه‌های امام صادق علیه‌السلام و دانشکده الهیات دانشگاه تهران تاریخ اسلام تدریس می‌کرد.

• مسئولیت‌ها

نمایندگی مردم تهران در دومین دوره مجلس خبرگان رهبری؛ نماینده امام خمینی و آیت‌الله خامنه‌ای در بنیاد مسکن انقلاب اسلامی؛ نخستین رئیس شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه از سال ۱۳۷۱ تا ۱۳۸۲ش؛ مسئول وجوهات و مسائل شرعی دفتر آیت‌الله خامنه‌ای.

• آثار قلمی

تاریخ انبیاء علیهم‌السلام، کیفر گناه، آداب معاشرت در اسلام، راه مبارزه با گناه، زندگانی رسول خدا صلی‌الله‌علیه و...، زندگانی امیرالمؤمنین علیه‌السلام، زندگانی حضرت زهرا علیه‌السلام، زندگانی امام حسن علیه‌السلام، زندگانی امام حسین علیه‌السلام ، زینب عقیله بنی‌هاشم علیه‌السلام و تاریخ تحلیلی اسلام است.

در بخش ترجمه نیز او آثاری همچون: الارشاد شیخ مفید، السیره‌النّبویه ابن‌هشام، الانصاف بحرانی، صحیفه علویه و بخشی از الکافی و نیز قسمت‌های عربی مفاتیح‌الجنان همچون متن دعاها و زیارات را به فارسی ترجمه کرده است.

و در بخش تحقیق و تصحیح آثاری از جمله: کتاب‌های تفسیر عیاشی، اثابة‌الهداة، مناقب ابن‌شهرآشوب، مجمع‌البیان، نورالثقلین، کشف الغمه، دارالسلام و مرآة‌العقول را تصحیح کرده است. تحقیق و بررسی مؤلفات شیخ طوسی و شروح و تعلیقات آنها از دیگر آثار آیت‌الله رسولی محلاتی است.

• کوچ به سرای ابدی

سرانجام در ۱۹ دی سال ۱۳۹۸ش در تهران درگذشت و پس از تشییع در تهران و قم، در حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه علیه‌السلام به‌خاک سپرده شد.

اشتراک افق حوزه

۰۳۲۹۰۰۵۳۶-۰۲۵

۰۹۱۹۶۹۱۴۴۵۰